

Warszawa, dnia 08.07.2025 r.

L.dz. 05/973/25

RPW/23526/2025 – 1P

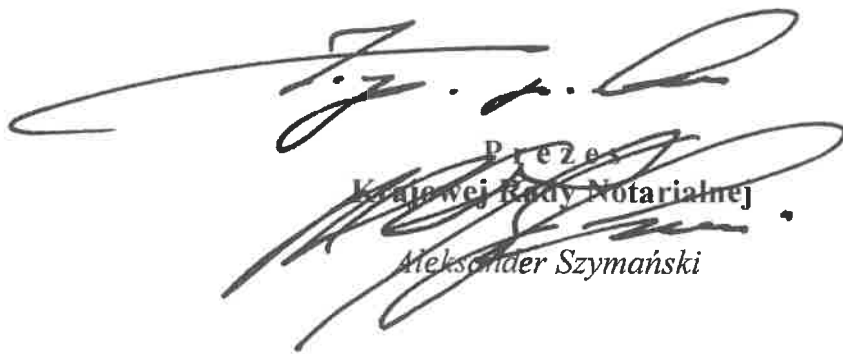

EZD RP KS
(BPW – III)
Data rejestracji: 2025 – 07 – 14
Data wpływu: 2025 – 07 – 14

Szanowny Pan
Dariusz SALAMOŃCZYK
Zastępca
Szefa Kancelarii Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 WARSZAWA

W nawiązaniu do pisma z dnia 24 czerwca 2025 r. (SPS-III.020.144.6.2025 oraz SPS-III.020.146.7.2025), przesyłającego do zaopiniowania poselski projekt ustawy o związkach partnerskich oraz poselski projekt ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o związkach partnerskich, uprzejmie informuję, że Krajowa Rada Notarialna podtrzymuje zajęte stanowisko wyrażone w piśmie z dnia 15 listopada 2024 r. (L.dz. 05/1704/24), skierowanym do Pani Katarzyny Kotuli Ministry do spraw Równości.

Jednocześnie w załączeniu uprzejmie przesyłam wskazane wyżej pismo z dnia 15 listopada 2024 r.

Prezes
Krajowej Rady Notarialnej
Aleksander Szymański

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SPS-III.020.144.12.2025, SPS-III.020.146.12.2025

Data wpływu 14.07.25

L.dz. 05/1704/24

Szanowna Pani
Katarzyna Kotula
Ministra do spraw Równości

W odpowiedzi na pismo z dnia 19 października 2024 r. (DRT.0610.3.2024), przesyłające do zaopiniowania projekt ustawy o rejestrowanych związkach partnerskich oraz projekt ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę o rejestrowanych związkach partnerskich, informuję że Krajowa Rada Notarialna dostrzegając potrzebę wprowadzenia w tym zakresie stosownych uregulowań, postanowiła przedstawić następujące uwagi.

1. Pewne wątpliwości może budzić przewidziana w projekcie ustawy o rejestrowanych związkach partnerskich możliwość zawarcia związku partnerskiego przez złożenie oświadczeń przez osoby, które jednocześnie nie składają tych oświadczeń przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego. Zawarcie związku partnerskiego może nastąpić jeśli oświadczenia stron zostaną złożone w odstępie nie dłuższym niż 7 dni. W tym zakresie dostrzegalna jest odmiennność od uregulowania zawartego w art. 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, który zastrzega dla zawarcia małżeństwa wymóg jednoczesnej obecności nupturientów, składających przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński. Wymaga wskazania, że w licznych europejskich porządkach prawnych dominuje tendencja do wymogu jednoczesnej obecności osób wstępujących w związek partnerski.
2. W projekcie ustawy o rejestrowanych związkach partnerskich nie przewidziano ustawowych reguł klasyfikacji składników majątkowych do majątku osobistego (na wzór art. 33 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego). Powoduje to odmiennie niż w przypadku osób pozostających w związkach małżeńskich, poddanie kwestii uregulowania granic między majątkami osobistymi partnerów a majątkiem wspólnym, wyłącznie umowie majątkowej partnerskiej (z wyjątkami wynikłymi z art. 12 Projektu).
3. Warto w tym miejscu zasygnalizować również, że art. 15 projektu ustawy o rejestrowanych związkach partnerskich odsyła do odpowiedniego stosowania art. 44 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, który obecnie nie obowiązuje, ponieważ został uchylony z dniem 1 marca 1976 roku ustawą z dnia 19 grudnia 1975 r. (Dz.U. Nr 45, poz. 234).
4. Wątpliwości może budzić przewidziana w art. 30 ust. 1 pkt 2 projektu ustawy o rejestrowanych związkach partnerskich, możliwość jednostronnego rozwiązania związku partnerskiego, na mocy oświadczenia złożonego przez jedną z osób pozostających w związku partnerskim. Taka możliwość jednostronnego rozwiązania związku partnerskiego

znacząco osłabia nie tylko stabilność, ale też prawną i społeczną doniosłość proponowanej instytucji rejestrowanego związku partnerskiego, pełniącej funkcję ochronną i funkcjonującą w sferze prawa rodzinnego (którego stosunki z założenia charakteryzują się względną stałością). Z perspektywy ukształtowania tej instytucji i osadzenia jej w polskim porządku prawnym wymagane byłoby zapewnienie związkom partnerskim pewnego stopnia trwałości. Nie mogą one bowiem być strukturami iluzorycznymi - stąd nawet w razie zrozumiałych i zasługujących na uznanie motywacji, by związki partnerskie cechowały się mniej sformalizowanymi procedurami dotyczącymi ich ustania niż małżeństwo, wydaje się zasadne rozważenie poddania kwestii ich rozwiązania (przy braku zgody partnerów) choćby nawet uproszczonej procedurze kontrolnej.

5. Zwrócić można uwagę na ryzyko, jakie niesie ze sobą dokonane samowolną decyzją jednego z partnerów ustanie związku partnerskiego, między innymi w zakresie ochrony małoletnich pozostających pod władzą rodzicielską lub bieżącą pieczę partnerów, a także w sferze stosunków majątkowych (w szczególności w zakresie ustania wcześniej ustanowionej wspólności partnerskiej), co również wydaje się przemawiać przeciwko możliwości nieograniczonego jednostronnego rozwiązywania związku partnerskiego.
6. Jednocześnie zauważyć należy, że regulacja przewidziana w art. 33 ust. 2 Projektu ustawy o rejestrowanych związkach partnerskich jest rozwiązaniem nowatorskim, pozwalającym z ważnych powodów rozliczyć przyszły obowiązek alimentacyjny między byłymi partnerami przez świadczenie jednorazowe, w szczególności w postaci zapłaty oznaczonej sumy pieniężnej lub przeniesienia prawa. Rozwiązanie takie odpowiada postulatowi zgłaszanym także na gruncie generalnego obowiązku alimentacyjnego między rozwodzącymi się małżonkami, dla których takie rozwiązanie pozostaje de lege lata niedopuszczalne.
7. W zakresie art. 16 projektu ustawy o rejestrowanych związkach partnerskich, odnoszącego się do partnerskiej rozdzielnosci majątkowej z wyrównaniem dorobków, niefortunne jest sformułowanie „Umowa (...) polega...”, albowiem umowa jest jedynie środkiem wprowadzającym konkretny ustrój majątkowy partnerski. W związku z tym zasadnym byłoby użycie np. następującego sformułowania „Ustrój (...) polega...”.
8. W art. 19 ust. 1 projektu ustawy o rejestrowanych związkach partnerskich nieprawidłowo wskazano „między jego spadkobiercami” zamiast „między jej spadkobiercami”, natomiast w ust. 2 tego przepisu – nawiązano do „wystąpienia o rozwiązanie” związku partnerskiego, przy czym projekt nie przewiduje występowania o rozwiązanie, a jedynie składanie w tym zakresie zgodnych lub pojedynczych oświadczeń.
9. Warto wskazać również, że pomimo iż związek partnerski rozwiązać można jednostronnym oświadczeniem, to już dla ustania wspólności majątkowej partnerskiej przy braku zgody obu partnerów konieczna jest (art. 20 projektu ustawy o rejestrowanych związkach partnerskich) ingerencja sądu, co prowadzi do paradoksalnego wniosku, że łatwiej doprowadzić do ustania wspólności majątkowej partnerskiej przez unicestwienie związku partnerskiego (jednostronnym oświadczeniem bez żadnej kontroli sądowej) niż do ustanowienia rozdzielnosci majątkowej przy zachowaniu trwania związku (co wymaga orzeczenia sądowego).

10. W przypadku jednostronnej możliwości „wystąpienia” ze związku partnerskiego, wydaje się zasadne przewidzenie jasnych reguł dotyczących chwili (względnie - alternatywnego trybu) ustania takiego związku partnerskiego w sytuacji, gdy doręczenie oświadczenia, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 2 projektu ustawy o rejestrowanych związkach partnerskich, nie jest możliwe.
11. Nieścisłości można dostrzec także w przepisach projektowanej ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę o rejestrowanych związkach partnerskich. Mianowicie nie we wszystkich regulacjach zasadne i trafne jest umieszczanie obok regulacji dotyczącej małżonka, zapisu „druga osoba w związku partnerskim”.

Prezes
Krajowej Rady Notarialnej
/-/ Aleksander Szymański